

Kestävää kasvua ja kilpailukykyä datasta

Bisnestä datasta
14.2.2024 Turku
Jyri Arponen, Sitra

Reilu datatalous on Sitran luoma malli EU data strategian toimeenpanon vauhdittamiseen

Rakennamme **ihmislähtöistä, eurooppalaiseen arvopohjaan perustuvaa datatalouden mallia** vaihtoehdoksi vallitseville malleille.

Pyrimme muokkaamaan regulaatiota ja yhteisiä **pelisääntöjä** yritysmyönteisimmiksi, parannamme yksilön **vaikutusmahdollisuuksia** datan käyttöön ja luomme käytännön **työkaluja** dataa hyödyntäville yrityksille.

Reilu datatalous tuottaa **arvoa kaikille**: ihmisille, yrityksille ja yhteiskunnalle

~~FAIR
DATA
ECONOMY~~

A close-up photograph of a person's face, focusing on the eyes and forehead. A semi-transparent barcode is overlaid on the forehead area. Below the barcode, a string of binary code (001001101010011000011100011000011) is visible. The main text is centered over the eyes and forehead.

**ILMAISESSA PALVELUSSA SINÄ
OLET TUOTE**

Kohti reilua datataloutta

**FAIR
DATA
ECONOMY**

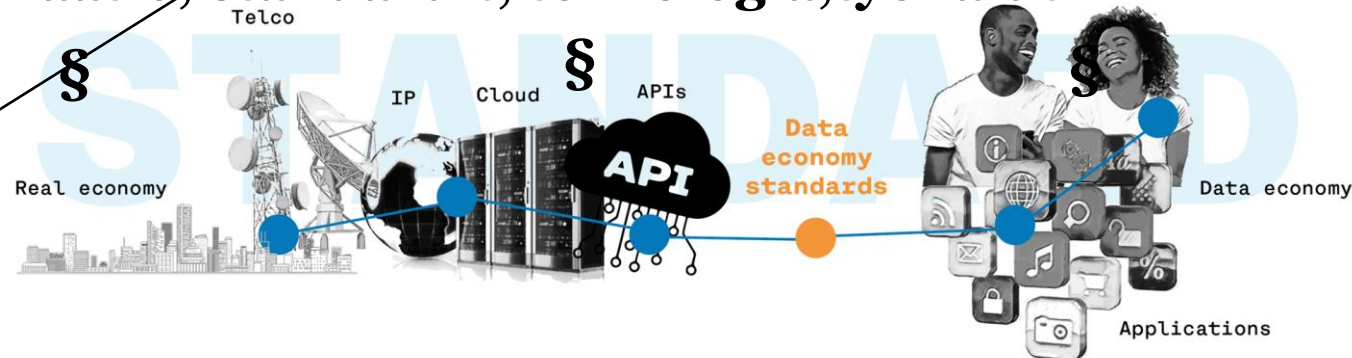
Ihmisten
osallistaminen

Innovatiivisten palvelujen suunnittelu
ja uusien liiketoimintamallien
edistäminen

Yritysten
kehittäminen

Eettiset periaatteet, käytännesäännöt (code of conduct),
työkalut ja käytänteet

Regulaatio, standardit, teknologia, työkalut

Datatalous on monialainen haaste ja mahdollisuus

- **Taloutta ja toimialoja läpileikkaava ilmiö**
- **Data on liiketoiminnan raaka-aine**
- **Datatalous on ennen kaikkea *liiketoimintahaaste***
  - Kuinka luoda datasta arvoa ja uutta liiketoimintaa?
  - Kuinka uudistaa olemassa olevaa liiketoimintaa datapohjaiseksi?
  - Kuinka kehittää innovaatiojärjestelmää tukemaan datatalouden mahdollisuuksia?
- **Datatalous on tulevaisuuden kasvumahdollisuus, on panostettava:**
  - Osaamisen kehittämiseen
  - Liiketoiminnan uudistamiseen
  - Ekosysteemien kehittämiseen
  - Innovaatioiden luomiseen

Teollisuuden, talouden ja yritysten raja-aidat kaatuvat

1. Product

2. Smart product

+

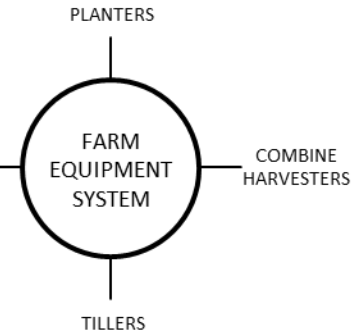
+

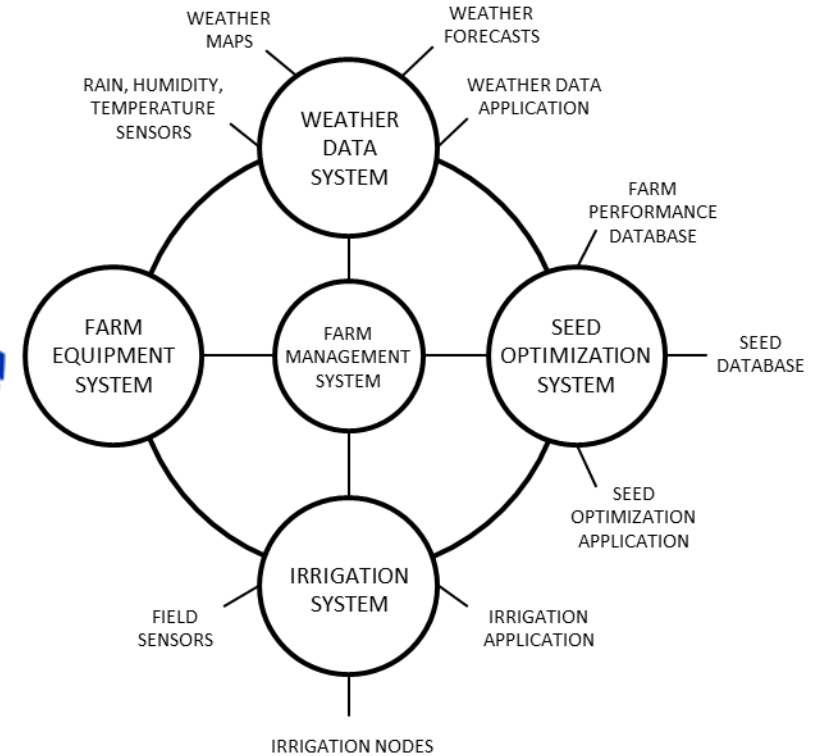
3. Smart, connected product

TRACTOR

4. Product system

5. System of systems

Building trust-based data sharing ecosystems

Rulebook for a Fair Data Economy

Rulebook Template for Data Networks

Versio 1.1 en

30.6.2020

European Data Economy Testbed

Beta launch in June 2020

Develop solutions on global data markets

Data

Governance

Technology

TRUST

Business

People

Organisations

Finnish government rolls out digital projects to support SMEs

ComputerWeekly.com

Source: Towards a European-governed Data Sharing Space, Enabling data exchange and unlocking AI potential
BDVA Position Paper, V2 11-2020

https://www.bdva.eu/sites/default/files/BDVA%20DataSharingSpaces%20PositionPaper%20V2_2020_Final.pdf

FUTURE
MOBILE
WORK
MACHINE

www.six.fi

SIX MOBILE MACHINES DATA SPACE - kokeilu

Datalla kilpailuetua nopeasti sähköistyville globaaleille markkinoille

Kokeilu, jossa liikkuvien työkoneiden kuten kaivos- ja metsäkoneiden akkujen käyttö saadaan maksimoitua niin luonnonvarojen kuin tuottavuuden näkökulmasta koko niiden elinkaarella dataa jakamalla.

Kokeilu osoittaa miten datatalous viedään käytäntöön teollisuudessa

Kohti kaupallisia hyötyjä ja teollista data-avaruutta tuotannossa. Digitaalisten kaksosten ja tuotteistetun datan jakamisen avulla yritykset mahdollistavat työkoneiden akkujen tehokkaamman hyödyntämisen koneissa, tulevaisuuden akkuratkaisujen kehittämisen sekä akkujen toisiokäytön esimerkiksi tuulivoimaloiden energiavarastoina.

Yritykset jakavat datan akun, koneiden sekä energiavarastojen välillä

- tuotteistettuna, yritysten luvalla ja ilman uusia siloja suoraan järjestelmistään

Kokeilun mahdollistaa suomalainen huippuosaaminen datataloudessa

SITRA

Eurooppalainen reilu datatalous

Kokeilussa käytetään Sitran tuella kehitettyjä datatalouden standardeja, arkkitehtuuria sekä datan jakamisen sääntökirjoja ja -malleja.

VTT

Tutkimusosaaminen

VTT koordinoi SIX -klusteria ja tuo tutkimustietoa kokeilun taustalle.

VIRTUAL
FINLAND

Datatalouden kansallinen kokeilualusta

Ulkoministeriön Virtual Finland tarjoaa kansallisen datatalouden kokeilualustan kokeilun toteuttamiseksi

IOXIO
ioxio.com

Kokeilun toteutusvastuu ja teknologiat

IOXIO koordinoi kokeilua ja tarjoaa datatalouden erityisosaamisen ja data-avaruusteknologian

VALMET AUTOMOTIVE

1st life

SANDVIK

KALMAR

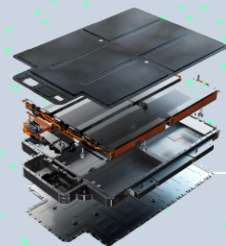
PONSSE

2nd life

fortum NOKIA

käyttötapaus

Valmistaja jakaa akkuyksilön datan sen käyttäjille ja saa takaisin datan sen elinkaareltä

Tuotteistettu
data

Konevalmistajat jakavat operatiivisen datan jolla optimoidaan akkujen kesto ja tuottavuus. Koneiden ympärille syntyy kyky jakaa mitä tahansa dataa niiden arvoverkossa.

© Ponsse

Energiavarastoja tuottavat yritykset hyödyntävät kertyneen datan ja tuottavat puhdasta energiaa käytettyjen akkujen avulla

SITRA

What EU is looking for?

Green meets digital towards 2030

EU Green deal

- Carbon neutrality by 2050
- 55% by 2030 (1990 levels)
- UN Sustainable Development Goals

- Ecodesign directive 2009/125/EC
- Ecodesign for Sustainable Products, ESPR (2024?)
  - e.g. Battery regulation
  - EU strategy for a sustainable and circular textile
- EU's Circular Economy Action Plan (CEAP)
- Energy Labelling Framework Regulation (EU/2017/1369)
- European Product Registry for Energy Labelling (EPREL)

- **Transfer of life cycle product data**
- **Raising consumer awareness**

EFFICIENCY AND SUSTAINABILITY

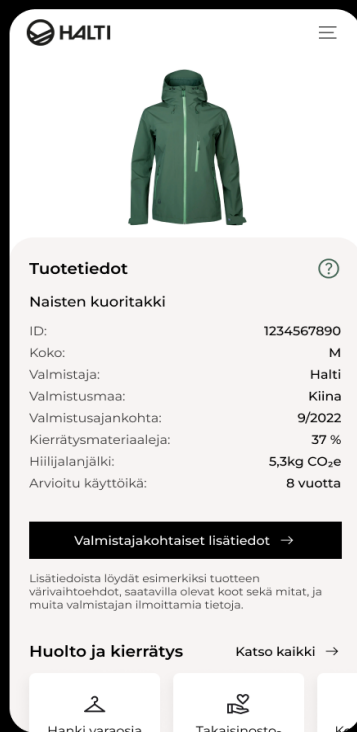
EU Data strategy

- Digital Single Markets
- Data economy and data spaces
- DataAct
- Digital Product Passport

- **Cross border and cross-sectoral data sharing**
- **European sovereignty**

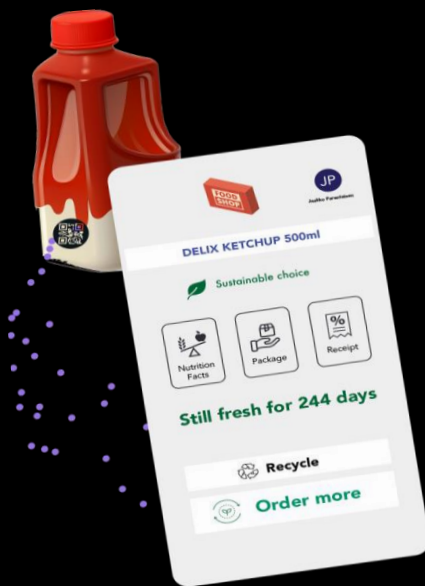
IMPLEMENTATION AND
COMPETITIVENESS

Sitran rahoittamat digitaaliset tuotepassipilotit

1. Tekstiiliteollisuuden tuotepassi: Case Halti

2. Logistiikan päästödata tuotepassi: Case SSAB & Orkla

3. Akkujen tuotepassi: Case Sandvik & Kalmar

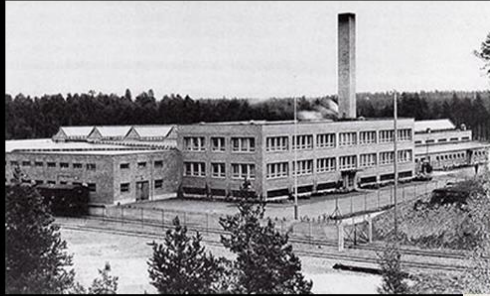

Datan hyödyntäminen liiketoiminnassa

- Mitä dataa liiketoiminta tarvitsee? Voidaanko sitä ostaa ulkoa vai tuotetaanko itse?
- Mistä datasta asiakas hyötyisi/mitä dataa he eivät saa muualta? Mistä datasta asiakas maksaisi?
- Mitä arvoa data tuo liiketoiminnalle?
- Millä tavoin dataa hyödynnetään liiketoiminnassa?
- Mitä toimenpiteitä yrityksessä tulee vielä tehdä, jotta dataa saadaan hyödynnettyä suunnitellusti?

Case: Fredman Group

Riittääkö Elmu?

Kysymme vain, sillä kysyntää on odotettavissa.

tuorekelmu
tallentaa tuoreuden • pitää ruoan raikkaana

Kestävää kasvua ja kilpailukykyä datasta

Datan myyminen nykyisen liiketoiminnan ohessa

Tuotteiden ja palvelujen tehostaminen/parantaminen omalla tai kumppanin datalla

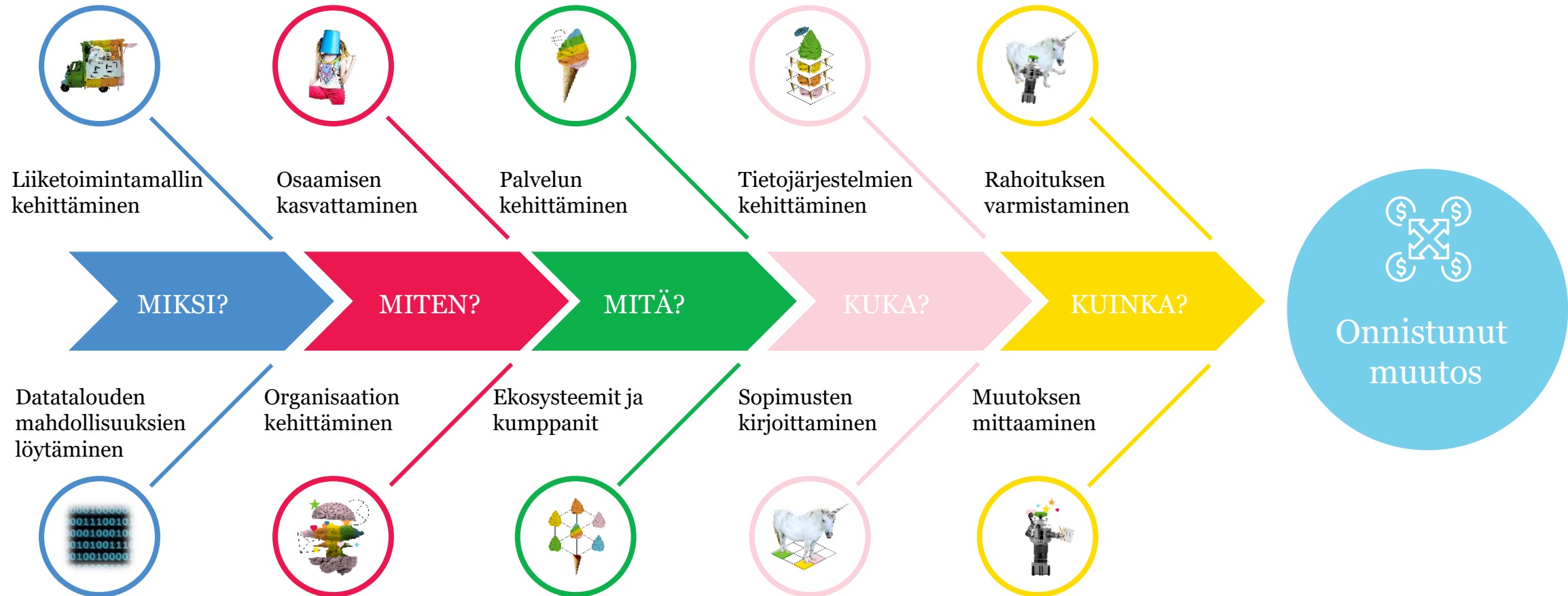
Uusien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen kumppanien kanssa dataa yhdistämällä

Pienempien toimijoiden mahdollisuus päästä mukaan erityisesti ekosysteemien kautta

Toiselle pieni muutos on toiselle jättiloikka. Tee sen tasoisesti kuin itselle sopii ja toimii.

Miten liikkeelle ?

Liiketoiminnan kehittämisen systemaattinen muutospolku

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

